

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felolvasó szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Thaly Kálmán jubileuma.

Az egyetemi Thaly-alapítvány.

Ujabb részletek.

Debrecen, május 24.

(Saját tudósítónktól.) Debrecen sz. kir. város közönsége egyre fokozódó lelkesedéssel várja falai közé Thaly Kálmánt. Ma este örömmármorban fog uszni a város. Thaly Kálmán észre fogja venni újból, hogy Debrecen város közönségét az igaz szeretet és nagyrabecsülés költelékéi fűzik hozzá.

A Thaly Kálmán nevére teendő alapítvány alapító-oklevelét tegnap vette bírálathoz a jog- és pénzügyi bizottság. A bizottság egyhangulag elfogadta a városi törvényhatósági bizottsághoz beérkezett indítványt s csekély módosításokkal az alapítvány-tervezetének szövegét is.

Ugy ezen ülésről, mint általában az ünnepi előkészületekről szóló részletes tudósításunk a következő:

A jog- és a pénzügyi bizottság és a Thaly alapítvány.

A jog- és pénzügyi bizottság tegnap délutáni ülésén

Vecsey Imre főjegyző elnöke alatt jelen voltak Poroszlay László, Juhász Ignác, dr. Fejér Ferenc, Varga Károly, Riekl Antal, beregi Nagy Sándor, Márk Endre jelentek meg.

Varga Károly olvassa fel először a tör-

vényhatósági bizottsághoz intézett s száz városatyá aláírásával ellátott indítványt, melyet mi már teljes terjedelmében közölünk.

Magoss György főjegyző szeretné, ha az ünnep nem kizárólag, mint a debreceni függetlenségi és 48-as párt ünnepe, hanem mint az egész város ünnepe folyna le s ez a körülmény már az indítvány szövegéből is kitűnik.

Juhász Ignác azt vallja, hogy ez ünnep elsősorban csakugyan a párt ünnepe.

Márk Endre azon konkrét indítványt terjeszti elő, hogy az alapítvány összegét társadalmi uton, ne a város pénztárából fedezzük.

Juhász Ignác szerint éppen az felel meg az ünnepelt nagy férfiú iránti különös tiszteletnek és nagyrabecsülésnek, ha a közpénzből, a város minden adófizető polgárának nevében létesítjük az adományt. Ha a város pénzügyei olyanok volnának, mint 1896. előtt voltak, az egész kérdés más megvilágítást nyerne.

Fejér Ferenc dr. a Juhász Ignác felfogásához csatlakozik. A junktumot már csak azért is fentartandónak véli nevezetesen, hogy az ösztöndíj kamatai csak az egyetem létesítésekor adassanak ki, mert ezzel igazolnók, hogy Debrecen városa ma is teljes komolysággal törekszik az egyetem felállítására. Kéri Márk Endrét, hogy vonja vissza indítványát.

Magoss György dr. hasonló értelemben szólal fel. El is késtünk azzal, hogy most foglalkozzunk a társadalmi gyűjtés gondolatával.

Márk Endre odamódosítja indítványát: az alapítvány kamatai már akkor kiadandók, mikor a bölcséleti, harmadik fakultás felállítatik. Különbösen is rengeteg alapítvány van a főiskolán, s az alapítványi ösztöndíjakkal ott ma csak tultengést lehet előidézni.

B. Nagy Sándor az általa is aláírt alapítványt eredeti szövegében elfogadni kéri.

Márton Imre szerint a Márk Endre indítványa nem más, mint egyeseknek aláírásával, a benyújtott indítvány pedig, mint mintegy minden adófizető polgárnak aláírásával ellátott javaslat. Az alap tekintetében ragaszkodik a száz bizottsági tag aláírásával ellátott indítványhoz. A célhoz, az egyetem megvalósításának céljához ezen a közvetett uton is hozzájáruljanak. Hogy sok a főiskolán az ösztöndíj-alapítvány, az nem baj, mert sok a tudományszomjas, de szegény ifju is.

Juhász Ignác rektifikálta még Márk Endrének néhány félértékű kijelentését s szerrinte téves kiindulópontjait.

A vita ezzel befejezést nyert, az indítványt általánosságban elfogadták, mire Varga Károly jegyző felolvasta a főjegyző által megszövegezett alapítványi oklevelet.

Az alapítólevél szövege szerint így hangzik:

Alapító oklevél.

Debrecen sz. kir. város törvényhatósága diszközgyűlés tartását rendelte el amaz örövendetes tény 25 éves fordulójának megünneplé-ére, hogy a város első választókerülete dr. Thaly Kálmán urat orsz. képviselőjévé választotta és hogy dr. Thaly Kálmán ur ezt a választókerületet a haza, a nemzet üdvére s Debrecen sz. kir. város diességére és büszkeségére az országgyűlés képviselőházában megszakitás nélkül képviseli.

A törvényhatósági bizottságnak mai napra kitűzött diszközgyűlése, hogy annak a szeretetnek és tiszteletnek, amellyel ünnepelt országgyűlési képviselőjét s egyszersmind a város díszpolgárát körülvesszi, maradandó s az ünnepelt férfinak a haza, a nemzet, az egyház s a társadalom érdekében egész életén át lankadatlan kitartással folytatott eredményes munkásságával összehangzó em-

A női hűtlenség története.

— A „Debreczen” eredeti tárcája. —

Mindenki tudja, aki valahol tanult valamit életében, hogy az asszonyi hűtlenség az emberiség kultúrtörténetének gazdag fejezetét képezi. De, hogy valaki arra határozza el magát, hogy megírja a női hűtlenség történetét azt alig tartotta volna valaki lehetőségre. S mostanában megjelent ez a könyv Berlinben egy Franz Elbig nevű szerzőtől.

A hűtlenség veszedelmes gyoma, — hogy agrár képet használjunk, — a szerelem és a házasság termőföldjén nőtt. Így logikusnak tűnik fel, ha a történetíró első sorban ezen a két területen dolgozik, mielőtt a házasságtörésről és asszonyi hűtlenségről beszél. Az ókor törvényhozása keményen, rendszerint halállal büntette a házasságtörést, amennyiben ez, mint az isteneknek tetsző dolog, közömbösséggel nem találkozott, vagy pedig nem vágott a vendégszeretet parancsába. Különös szigorral járt el a zsidó tör-

vénykezés, amely a házasságtörőket halállal büntette. A görögöknél is halállal járt a házasságtörés, de pénzzel meg lehetett váltani s a megcsalt férjnek meg kellett elégednie azzal, hogy a házibaratot jól elverje, vagy elverette. A rómaiaknál Romulus törvénye elrendeli, hogy a férj csak elűzheti nejét, ha a három főbűnben: a házasságtörésben, gyermekgyilkosságban és kulcseltulajdonításban bűnös. Cumaeában ellenben az in flagranti rajtakapott házasságtörő nőt megragadták, levették a ruháját és egy számmal ültették, amelyet szidalmak és gunykiáltások közt hajtottak a városon keresztül. Sajátosságos, hogy az erkölcselen császárság ideje alatt egyre szigorubb lett a büntetés házasságtörés miatt. Az ifju kereszténység sem itélhette el enyhén a házasságtörést. Az elvirai zsinat — Krisztust születése után 250-ben — egyszeri házasságtörést öt évi vezekléssel, az állandó házasságtörést kiátkozással büntette.

A keltáknál megölte a férfi hűtlen ne-

jét. Ha a kelta kételkedett az ujszülött apa-ságában, a gyermeket nagy pajzsra helyezte s a folyóba dobta.

Ha a hullámok a partra sodorták, akkor törvényes volt a gyermek, de ha elpusztult a hullámokban, törvénytelen volt s ebben az esetben az anyát is kivégezték.

A germánoknál, ha Tacitusnak hihe-tünk, ritkán fordult elő a házasságtörés, amely esetben a férj meztelenre vetkőztette nejét, levágta a haját s a házból kikérgette. Ujabb időben a legtöbb kulturállamban kisebb fogházbüntetést szabnak a házasságtörőre. Angliában és Genfben egyáltalán nem büntetik.

Kínában a megcsalt férjnek jogában áll mindkét bűnöst megölni, de minden segítség nélkül szabad csak megtennie. Ha csak egyiket öli meg, gyilkosság vádjával illetik. Ezért rendszerint pénzbírsággal elég-szik meg. Ha a házasságtörő szegény, a férj levágja copfját és megkorbácsolatja, az asszonyt pedig rabszolgának adja el.

Halász Nándor

ékszerész ajánlja dus raktárát ékszer-, arany- és ezüst-árak, valamint legpontosabban szabályozott arany- és ezüst-órákban. DEBRECZEN, Piac-utca 24. szám. Fehérló-szálloda épület. 261

léket állítson, sz. alatt egyhangulag hozott határozataival kimondotta, mikép a Debrecen sz. kir. városában felállítandó ev. ref. egyetem kebelében működő hittani, jogi, böleseleti és orvosi szakoknál 10,000—10,000 összesen tehát 40,000 korona összeggel ösztöndíj alapítványt létesít. S elrendelte, hogy erről az alapítványról a jelen alapító-oklevél a következőkben kiállítatik:

1. Az alapítvány „Thaly Kálmán ösztöndíj-alapítvány” címet visel.

2. Célja az, hogy az alapítványi tőke kamataiból alakuló s évenként kiosztandó ösztöndíjak által a Debrecenben felállítandó ev. ref. egyetem hittani, jogi, böleseleti és orvostanhallgatói a szaktudományok minél alaposabb és szélesebbkörű elsajátítására buzdíttassanak.

3. Az alapítványi vagyon 40,000 kor. készpénzből áll, amelyet az egyetem felállításakor fog Debrecen sz. kir. város az egyetemi alapok kezeléséének kifizetni. A 40,000 kor. alapítványi tőkének 5 százalékos kamatait azonban már 1908. évi költségvetésébe s azonnal folytatólag minden évi költségvetésébe teherként felveszi s az egyetem felállításáig tőkésíti oly módon, hogy a 40,000 kor. évi 5 százalékos kamatainak megfelelő 2000 koronát „Thaly Kálmán ösztöndíj alapítvány” címen takarékpénztárba helyez el s ott kamatoztat az egyetem felállításáig, — amikor az így összegyűlt összeg a 40,000 k. mostani alapítványi tőkéhez csatolandó.

Amennyiben Debrecen sz. kir. város közönsége az alapítványi tőkét az egyetem felállításáig után is 5 százalékos kamatoztatás mellett saját kezelésében kívánna megtartani, ez a jog részére biztosított, fentartatik.

4. Az alapítványi tőke kamataiból a hittan, jogi, böleseleti és orvostani szakokra az egyetemi év végén évenként két-két ösztöndíj adandó ki és pedig egy 300 és egy 200 koronás ösztöndíj. Általános feltétele az ösztöndíj elnyerhetésének a kifogástalan erkölcsi magaviselet. Az ezen általános feltétellel rendelkező hallgatók közül részesülnek ösztöndíjban.

1. a hittani és orvostani fakultáson az ifjak, akik az előadások látogatásában szorgalmat s szaktanulmányaikban a legjobb előhaladást tanúsítják.

2. A jogi fakultáson azok az ifjak, akik a magyar közjog tanulásában a legjobb szorgalmas eredményt érik el.

3. Végül a bölesezeti fakultáson azon egyik ösztöndíjat a magyar történelem, a másik ösztöndíjat a magyar irodalomtörténelemben legjobb előmenetelt tanúsító ifju nyerheti el.

Amennyiben ezen 2000 koronát tevő 8 ösztöndíjra az alapítványi tőke kamata egészben fel nem használtatnék, a kamat-

Japánban a házasságtörő botbűntetésben részesül, a csukéseneknél a férj megölheti az asszonyt, de ha nincs fia és örököse, kényszerítheti is a házasságtörésre.

Az eszkimónál szokás a házasságtörés s a férfiak nem igen feltékenykednek.

Az indiánusoknál elkergetéssel s az orr leharapásával büntetik a hűtlen asszonyt, míg a négerknél mindig csak a házasságtörőt, ellenben sohasem az asszonyt büntetik. A büntetés a legtöbb esetben a civilizált és vad népeknél az asszonyt jobban büntetik, mint a férfit.

Ha a házasságtörés történetét végigolvassuk, azt látjuk, hogy az erkölcsök javulása rendkívül nagy. — A babiloniak aszartekultusza, amely minden asszonyt kényszerített, hogy idegennek adja át magát, Babiloniát a bűn tanyájává alacsonyította le. Az erkölcsi züllés csúcspontja a római császárság korszaka volt.

Az asszonyi szemérmelenség a hirhéd Messalinában. Claudius császár feleségében érte el tetőpontját.

A középkorban a keresztes háborúk hurcolták el a bizanci bűnöket nyugatra. — Több pápa tüntette ki magát a legnagyobb foku erkölcselenséggel s Bocaccio novellái élénk fényt vetnek arra a korszakra.

Németországban csak a reformáció szüntette be az erkölcselén életmódot. De Franciaország főfészke ma is az erkölcsi züllésnek.

maradvány a tőkéhez csatolandó és tőkésítendő lesz mindaddig, míg a kamatból a bölesezeti fakultáson a 200 koronás ösztöndíj is 300 koronára lesz emelhető.

Ha valamely évben egyik vagy másik fakultáson nem lennének olyan ifjak, akik a bizottság véleménye szerint az ösztöndíjra érdemesek, a ki nem adott ösztöndíj szintén az alapítványi tőkéhez csatoltatik s tőkésítetik.

S ha a kamatból már a böleseleti fakultáson a második ösztöndíj is 300 koronára egészítették ki, a tőkésítés mindaddig folytatandó, míg a kamat feleslegből mind a négy fakultáson további 100—100 koronás ösztöndíj lesz létesíthető.

Az ösztöndíj adományozást mind a négy tanszakon külön bizottság intézi, mely bizottság áll az illető fakultás tanáraiból s Debrecen szab. kir. város tanácsának saját kebeléből kiküldött három tagjából. S míg az alapítványi tőkét Debrecen szab. kir. város házipénztára kezeli, az ösztöndíj ezen bizottság megkeresése alapján a városi tanács által utaltatik ki a jogosítottak részére.

Ha Debrecen szab. kir. város az alapítványi tőkét az egyetem felállításáig után az egyetemi alapok kezeléséének adná át, Debrecen szab. kir. város akkori törvényképviselete fogja meghatározni, hogy az alapítványi tőke ezután miképpen kezeltek; valamint akkor lesz megállapítandó az is, hogy attól kezdve ki lesz jogosítva az alapítvány peres és perenkívüli ügyekben való képviseletére.

Amíg az alapítvány a város kezelése alatt marad, addig ennek törvényes képviseelője Debrecen szab. kir. város mindenkor polgármestere lesz.

Debrecen szab. kir. város törvényhatósági bizottsági közgyűlése az alapítványi tőke sértetlen fentartása s annak a jelen alapító oklevél értelmében való kezeléséért mindaddig, amíg az egyetemi alapok kezeléséének át nem fizette, a szab. kir. város egész vagyonával jótállást vállal. Kötelezi magát, hogy ezt az alapítványt a város vagyonától és felügyelete és kezelése alatt álló más alapítványoktól elkülönítve, önállóan kezeltek s erről szóló számadást évenként a felügyeleti jog gyakorolhatása végett számadásával egyidejűleg a m. kir. kormányhoz évenként felterjeszti. A jelen alapító oklevél négy példányban állítatik ki s ebből a m. kir. kormányt 1, dr. Thaly Kálmán urat 1, az egyetemi bizottság elnökét, gróf Degenfeld József urat 1, Debrecen szab. kir. várost pedig 1 illeti meg.

Az alapító levél e szövegét néhány stiláris módosítással elfogadták. A módosítások között legfontosabb az, hogy a bizottság javaslata szerint az alapítvány kamatai nem tőkésítetnek, hanem már a jövő évtől kezdve kiadatnának a bár csonka egyetem három tanszakán a legkiválóbb tanulóknak, egyébként a bizottság határozati javaslata nem áll másból, mint a fenti alapítólevél kivonatolásából.

Elfogadták az indítványnak azon részét is, hogy a Kasza-utca ezentúl a Thaly Kálmán-utca nevet viselje.

Az ülés ezzel véget ért.

Teljes tanácsülés.

A város tanácsa ma délelőtt 11 órakor, Weszprémy Zoltán főispán elnöke mellett teljes ülést tart, melyen a holnap tartandó diszkozgyűlés egyetlen tárgyát látja el határozati javaslattal.

A diszbandérium.

A diszbandérium tagjai tegnap reggel az Epreskert mellett utolsó próbaloaglást tartottak, mely tőkéletesen azon elhelyezkedésben és ugyanazon rend szerint folyt le, mint holnap lefojni fog. A bandérium gyönyörű diszszárlját, mely a fővárosban oly nagy feltűnést keltett, Medgyaszay Miklós árvaszéki ülnök, a bandérium vezetője viszi. Az ötös fogat előtt Pásztor József fog, lovagolni.

Rendfenntartás.

A rendőrfőkapitányságnál tegnap délelőtt értekezlet volt, melyen az egész ünnepség tartamára gondoskodás történt a rendfenntartásáról. — Az értekezleten résztvett Oláh Károly tanácsnok is.

A rendőrségnek mintegy harminc leánye állandóan permanenciában lesz. — A vasuti fogadtatásnál diszruhás rendőrök s tűzoltók intézkednek. A rendfenntartás vezényletét, a főkapitány mellett Publíg Ernő tűzoltóparancsnok intézi.

A házak fellobogózása.

A Thaly-ünnepet rendező bizottság elnöke, Oláh tanácsnok azon kérésrel fordul Debrecen város közönségéhez, hogy házaikat ma délutánra s a következő napokra lobogózza föl, az ablakokat pedig lehetőleg virággal díszítse. Ugy hisszük, hogy városunk közönsége, mely Thalyért oly tiszta hévvel lelkesedik, kérelem nélkül is föllobogózná s földisziténé a házakat.

Az összes középületeken lobogó fog lengeni.

A diszkozgyűlés meghívója.

A holnapi diszkozgyűlés meghívóját ma délelőtt kézbesítik a törvényhatósági bizottság tagjainak. A közgyűlési meghívó egyetlen tárgya ez:

Indítvány Dr. Thaly Kálmán országgyűlési képviselő urnak, a Rákóczi-korszak nagynevű történetírójának s a kiváló hazafinak, debreceni képviseleté 25 éves jubileuma alkalmából ünneplése, emlékeztetőre alapítvány tetele s városunk egyik utcájának nevérol elnevezése iránt.

A cseléd-törvény tárgyalása.

Sok a szónok.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 24.

Délelőtt tíz óra, az ülés már megkezdődik, de a Ház még csaknem egészen üres. A miniszterek közül egyedül Darányi ül a helyén. A jelenlevők szinte kivétel nélkül gazdák. Aki nincs közvetlenül érdekelve, az el se jön az ülésre. A fekete tábla azonban csaknem egészen tele van. Az új érásban alig volt még javaslat, amelynek általános vitájához ennyi szónok lett volna feliratkozva.

Justh Gyula elnök tíz órakor nyitja meg az ülést.

A jelentések után megkezdik a cseléd-törvény általános vitájának folytatását.

Bottlik István szerint ez a törvényjavaslat annyi egyéni jogot biztosít a cselédeknek a gazda rovására, mint még egy törvény sem. A magyar gazdatársadalom mindig gavallér volt, negyvennyolcban is, mikor előjogairól lemondott, most mások a viszonyok, most nagyon megszorodtak a terhek. A javaslatot mégis elfogadják, mert reméli, hogy a földmívelési miniszter agrár-reformokkal kárpótolja a gazdákat és az izgatást prezentív intézkedésekkel lehetetlenné teszi és a részletes tárgyalásnál könnyít a gazdák terhein. (Helyeslés.)

Kuszka István előrebocsájva, hogy általában helyesli a javaslatot, hosszasan fejtegeti a munkásviszonyokat. Hibáztatja azonban, hogy a javaslat a gazdák sérelmére tartalmaz sok intézkedést, holott a gazdák a munkásbajokban nem hibásak. A törvény 31. szakasza, amely szerint a cseléd katonaszolgálatá alatt bére nem vonható le, tulmegy a humanizus határán. Hasonlóképp terhes a kis és középbirtokosokra a cseléd-ség gyógyittatása. Felsorolja a javaslat káros intézkedéseit. Abban a reményben, hogy ezeken a miniszter segíteni fog, a javaslatot elfogadják.

Kellemen Samu azzal kezd, hogy a javaslatot az egyedül helyes egyetemes nemzeti szempontból kell megítélni. A társadalmi helyzetben beállott változások okai gazdaságiak. Visszatérni többé a régi patriarkális mezőgazdasághoz nem lehet, hanem ellenkezőleg indusztriálni kell a gazdaságokat. Nem térhet tehát vissza a gazda a cseléd között volt patriarkális viszony sem.

Ennek helyébe a szerződéses viszony lépett. A gazda ad bért, a cseléd munkát. A cseléd azonban nem a járadékát, hanem a tőkét fogyasztja. Ezzel a nemzet érdekében gazdaságosan kell bánni. A javaslat által statnált jogok főképp a sztrájk ellen adnak fegyvert a gazdák kezébe. A mezőgazdasági sztrájkot 6 is egészen más természetűnek tartja, mint az ipari sztrájkot, mert a mezőgazdasági termelés szorosan időhöz van kötve és mert elsőrendű szükségleteket elégít ki. A vizsgálókkal azonban számolni kell. A robotot is eltörölték 1848-ban, ma mégis újra törvényt kell hozni ellene. A javaslat sok részletében a multhoz képest haladást lát. De a szociális hatás tekintetében szinte fontosabb a vágréhajtás, mint a törvény. A mai közigazgatás, a mai fiatal szolgabírák képzetlenek ilyen szociális feladat teljesítésére. Kivánatosnak tartja a békéltető bíróságot, a melyben a cselédek is részt vennének. Szükségesnek tartja a gazdasági felügyelőket.

Tagadja, hogy a javaslat elviselhetetlen terheket ró a gazdákra. Nagyon furcsának találja azokat a hangokat, amelyek segítenek a népen, de az állam terhére. A humanizmus e fajtájából nem kér. Ilyen áldozatkészséggel soha sem lehetett volna negyvennyolcat megcsinálni. A második ezredet csak úgy érhetjük meg, ha egyesítjük az összes nemzet fenntartó elemeket egy osztályba (Helyeslés) Jól esik neki, hogy nyitott kaput döngtet.

Egy hang: Szép mondás, tetszik.

Kelemen Samu: Nem csak szép mondás, hanem igaz is.

Hencz Károly: Mit csináltak a demokraták a fővárosban.

Kelemen Samu: Erre majd megfelelnek a demokraták. Kívánja, hogy a fény, amely a legsötétebb éjszakában is előtér, ne legyen tücsövé. A javaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

Goldis László nem helyesli a javaslatot, amely sem a gazdáknak, sem a cselédnek nem kell. Foglalkozik a magyar társadalmi viszonyokkal, a hazafissággal és álláspontja bizonyítására részleteket olvas fel Jászi Oszkár „Uj Magyarország” című könyvéből. (Nagy zaj.)

Rakovszky István: (aki időközben az elnöklést átvette) Csendet kérek, nehogy ismét olyan dolgokat olvassanak fel, amiket nem szabad felolvasni.

Goldis László nem fogadja el a javaslatot azért sem, mert a munkások ellen irányul. Nem szocialista, de vallja azt a szociáldemokrata alapeszmét, hogy mindenki csak munkája értéke szerint részesüljön a társadalom javában. Ez a munka diadalát és a herék alkonyát jelenti. (Zaj.)

Förster Ottó: Kik azok a herék? Jelenkezzenek. (Nagy derűtlenség.)

Goldis László beszél az állam szociális feladatairól és hivatkozik Somló Bódog munkájára. Az államnak csak addig szabad beavatkozni a társadalmi küzdelmekbe, míg a természetes átmenetet elősegíti. A magyar kormány szociális intézkedései csak azt célozzák, hogy a szociáldemokraták alól kirántás a talajt. Szól ezután a nagyipar társadalmi bajairól.

Elnök: Méltóztassék a tárgyhöz szólani. Goldis László helyteleníti, hogy mindig a kapitalizmust segítik. A cseléditörvénynek is ez a baja.

Elnök: Ismételtelen figyelmezteti a szónokot, hogy maradjon a tárgynál.

Goldis László: Ez a javaslat nem egyéb, mint a latifundium körülbástyázása és eredménye az lesz, hogy a klszardák mind a szociáldemokraták táborába mennek. Az egész hatalom, az egész közigazgatás a földbirtokosok pártján van, de még a törvényhozás is. (Nagy zaj.)

Elnök kijelenti, hogy a törvényhozás igenis hozott intézkedéseket a szegény emberek érdekében.

Goldis László a munkások fokozottabb védelmét kívánja. A javaslatot nem fogadja el.

Elnök tíz perc szünetet ad.

Szünet után.

Mezőssy Béla államtitkár foglalkozik a javaslat ellen felhozott ellenvetésekkel, amelyeket két csoportra oszt. Bródy Ernő ellenvetéseit indokolatlanoknak tartja. Ezzel kapcsolatosan foglalkozik magával a demokrá-

ciával, amely sokak előtt jelszó, ürügy. Van azután még egy fajta demokrácia és Bródy Ernő talán elég fiatal és tehetséges, hogy e csoportba tartozzék és ez az a fajta, amelyik addig demokrata míg e réven arisztokratikus rétegbe be nem juthat.

Városháza és vármegye.

Megfellebbezett szabályrendeletek.

Gajzágó Béla kir. ítélőtáblai tanácselnök, törvényhatósági bizottsági tag tegnap két terjedelmes fellebbezést nyújtott be a polgármesteri hivatalhoz. Gajzágó részletes indokolás keretében megfellebbezte a törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek a csatornázási és vízvezetési szabályrendeletekre vonatkozó legutóbbi határozatait.

Uj közigazgatási gyakoronokok.

Weszprémy Zoltán főispán H. Kiss Józsefet és Dr. Sámy Lászlót Debrecen városához díjazs közigazgatási gyakoronokokká nevezte ki. H. Kiss József (aki nem azonos Dr. Keresztési Kiss Józseffel) egyizben már szolgálta gyakoronoki minőségben a várost. Az új gyakoronokot a rendőrséghez fogják beosztani, dr. Sámyt pedig a városi főjegyző mellé.

A város idei költségvetése. A város 1907. évi költségvetése tegnap immár másodszer került vissza a minisztériumból a városhoz. A miniszter betekkel ezelőtt egy cím kijavítására, illetőleg indoklására hívta föl a tanácsot, mely eleget tévén a kérésnek, újra felküldte a költségvetést. A minisztert, azonban ez a felelet, úgy látszik, nem elégitette ki, mert most ugyane részt illetőleg bővebb, kimerítő felvilágosítást kíván. — A tanács a jövő héten fog intézkedni ez ügyben.

Egy ünnepség utóhangja. A róm. kath. főgimnáziumban tartott zászlószentelési ünnep rendezőbizottságának elnöke s néhány tagja fonn járt tegnap Kovács József polgármesternél, kinek Jászay Rezső igazgató megköszönte, hogy a városi tanács s általában a város oly meleg érdeklődéssel vett részt az ifjuság szerény ünnepén.

A jótékony nőegylet nép-ünnepélye.

Mult századbeli lakodalmas menet.

Százötven fehér ruhás leány.

— május 24.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni jótékony nőegylet által folyó hó 26-án, azaz vasárnap rendezendő nagyszabású népünnepélye iránt óriási az érdeklődés. Az előjelekből ítélve, kint lesz a város lakosságának nagyrésze.

Az ünnepély fényét nagyban fogja emelni Thaly Kálmán dr. képviselőnek és az ő tiszteletére leránduló képviselőknak megjelenése.

A nők Thaly Kálmán drt üdvözlő beszéddel fogadják és mindent el fognak követni, hogy az illusztris vendégek jól érezzék magukat.

Vigság, az lesz bőven, három cigánybanda két felé oszolva huzza a jó magyar nótákat a becsali csárdában, a lacikonyhákön és oszonnáló téren. Sarkadi a tarka színház igazgatója műkedvelőkkel és társulattal felváltva tart előadásokat nyílt színpadokon.

Suchán Rezső villanyszínház tulajdonos óráknént tart szebbnél-szebb előadást. Lesz egy nagy táncoló hely, este bál a Dobosban, mindentéle komédiák díkjiosztások stb. stb.

Es mindezeket megelőzőleg délután 3 órai kezdettel a Simonyi-uton festői, színes felvonulások. A Dóczy-intézet és a nőipariskola növendékeinek fehér ruhás csoportja, eddigelé százötvenegy óriási csokrot hoznak

és négyszáz méternyi szalagot tartanak ki körülötte mindgyükük kezében egy viruló faág.

A magyar paraszt lakodalmi menet sem lesz mindennapi látványosság, a sok szép asszony és leány mind magyar népviseletben, fejkötővel, pártával, a legények árvalányhajjas kalappal, lobogós ingujjal cifra szürrel stb. stb. A szekerek zölddel lesznek díszítve, a lovakon tarka kendők, a szekerek mellett urak lovagolnak zászlókkal. A menetet egy négy ökrös szekér zárja be, a menyasszony talipános ládáját hozva.

A rendezőség mindent elkövetett, hogy minden résztvevő megleglje olcsó belépi díjért a neki való szórakozást. Az ételek és italok ára is szabott, olcsó árban lett meghatározva, a könnyebb elszámolás végett előre fizetés mellett. Belépi-díj felnőtteknek 40 fillér, gyermekeknek 20 fillér; bál belépi-díj 2 korona. Jegyeket a helyivast kalauzainál is lehet váltani.

A népünnepélyt rendező bizottság kéri a Simonyi-ut villák lakóit, hogy a népünnepély délutánján sziveskedjenek az épületeket lobogókkal feldíszíteni.

A Csokonai-kör mult éve.

A közgyűlés előkészítése.

Valasztmányi ülés.

— május 25.

(Saját tudósítónktól.) A Csokonai-kör, városunk ezen egyetlen, kiváló irodalmi egyesülete tegnap választmányi ülést tartott, a melyen elszámolt mult évi, eredményekben igen gazdag működésével s előkészítette az évszázó közgyűlés tárgysorozatát.

Jelen voltak az ülésen Géressy Kálmán elnökte alatt Komlóssy Arthur, Szávay Gyula, dr. Kardos Albert, dr. Tüdös János, dr. Boldizsár Kálmán, dr. Barcsa János, Szathmáry Zoltán és Tóth Béla pénztáros.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után a közgyűlés határidejéül június hó 23-ikát tűzték ki. A választmányból sorrend szerint kilépnek dr. Barcsa János, dr. Boldizsár Kálmán, dr. Ferenczy Gyula, Hamar László, Könyves Tóth Kálmán, dr. Szánthó Sámuel, Szathmáry Zoltán, dr. Tüdös Kálmán, Vecsey Imre, Zádor Lajos.

A kilépettek által megüresedett választmányi tagsági helyeket a közgyűlésen fogják betölteni s megválasztásra ajánlja a választmány újból, a most sorrend szerint kilépőket.

Tóth Béla felolvassa a zárószámadást, mely szerint a bevételekből levonva az 1906. évi kiadásokat, az elmúlt év pénztári maradványa készpénzben 820 korona 53 fillér.

A választmány javasolja, hogy a pénztárosnak a közgyűlés a felmentvényt adja meg, ügybuzgó működéséért pedig szavazzon köszönetet.

Ezután elfogadásra ajánlja a választmány a közgyűlésnek a pénztáros 1907. évre szóló költségelirányzatát is.

Szavay Gyula főtitkár teszi meg ezután évi jelentését. A kör mult évi munkássága igen eredményes. Boockay ünnepe rendezett, ezenkívül 5 felolvasást tartott. Előkészítette a Fazekas-Diószegi ünnepélyt, minden nevezetesebb irodalmi ünnepélyen képviseltette magát, fontosabb irodalmi és tudományos kérdésekben átiratokkal adott életjelt magáról, elősegítette több fiatal poeta verses könyvének megjelenését, pályadíjakat tűzött ki, támogatta a szabad iskola előadásait s általában irányt adott Debrecen irodalmi mozgalmainak.

A jelentés tudomásul szolgál.

Elhatározták ezután, hogy a dr. Árvay Béla betegeskedése által megüresedett ügyészi tisztséget szintén a közgyűlésen töltsék be választás útján.

Komlóssy Arthur javasolja a választmányak, hogy az özvegy Gyúgyey Józsefné debreceni lakos nő, Gyúgyey volt ügyvédnek özvegye tulajdonában levő Szegedy Róza Kisfaludy Sándor neje nagy művészi és irodalomtörténeti becsesel bíró olajfestményű arcképet vegye meg a Csokonai kör. A nagy-

becsü ereklyéért cserében azután kaphatunk Csokonai relikviákat.

A kép Németh Lajos udvari ágens, nagy műbarát utján került az özvegy birtokába.

Szávay Gyula kijelenti, hogy tudomása szerint Budapesten a szakértők nem ismerték el a képet Szegedy Róza areképének.

A Csokona-kör attól teszi függővé a kép megvételét, hogy a szakértők elismerik-e azt Szegedy Róza areképének.

Ezután elhatározta a választmány, hogy a Csokonai- és Emlék-kert rendezése, átalakítása, modern kerítéssel való ellátása tárgyában beadványt intéz a városhoz s kéri e célra bizottság kiküldetését.

Komlóssy Arthur két igen értékes művészi kivitelű színnomatot ajándékozott a Csokonai-körnek, melyet a kör köszönettel fogadott.

Apróbb ügyek letárgyalása után az ülés véget ért.

Sóvágó büntársai és a Kuria.

Szombati és Nyiri ítéletét is helybenhagyták.

A Kuria döntése.

— május 24.

(Saját tudósítónktól.) Sóvágó János bandájának minden gaztette felkerült a hivatalos akták között e hó 23-án a Kuria elé, amely a Sóvágó János, továbbá Nyiri Lajos és Szombati Sándor bűnügyében benyújtott semmiségi panaszokkal foglalkozott.

Tegnap számunkban már megemlékezünk, hogy a Sóvágó János semmiségi panaszát elutasították, így a hirhedt haramia vezér többé nem lát szabad napvilágot, mert életfogytiglani fegyházra szóló ítéletét a legfelsőbb fórum, a Kuria is jóváhagyta.

Ez alkalommal azon bünpörről emlékezünk meg, melyben Szombati Sándor tégláskerti lakos és Nyiri Lajos vannak rablógyilkosság büntetvével vádolva.

Emlékezetes még bizonyára a debreceni közönség előtt az a mult év novemberében lezajlott esküdtzéki főtárgyalás, melyben a két vádlottat Nyirit és Szombatit az esküdtek a Méliusztéri rablógyilkosságban bűnösnek mondták ki és a bíróság a verdikt alapján 12—12 évi fegyházra ítélte mindkettőjüket.

A megejtett vizsgálat, továbbá a bizonyítási eljárás során nyilvánvaló lett, hogy a Méliusztéri rablógyilkosságban szerepelt álarcos rablók nem mások, mint Sóvágó, Nyiri és Szombati, Ezek hatoltak be 1905. november hó 17-ére virradó éjjel Kovácsék házába és hogy ezek a tetteseik a minden részletében idegizgató rablógyilkosságnak.

A bizonyítás teljességének főereje az esküdtzéki tárgyaláson az volt, hogy a vádlottak, Nyiri és Szombati beismerik, hogy ők vettek részt Sóvágóval élükön a Méliusztéri rablógyilkosságban. Ki hallgatták ezen tárgyaláson Sóvágót is, ki büntársainak beismerő vallomása dacára is megmaradt állhatatos tagadása mellett, sőt még azt is merően tagadta, hogy Nyirivel, ki pedig sógora, bármiféle büntettről

beszélgetett volna. Ezt a körülményt a tanúk egész serege bizonyította.

Rendkívül érdekes és meglepő részletekkel bírt meg ezeken kívül az esküdtzéki tárgyalás, melyben Nyiri és Szombati 12—12 évi fegyházra ítéltetett.

Miután ugy ebben az ügyben, mint Sóvágó életfogytiglani ítélete ellen semmiségi panaszt nyújtottak be, a Kuria a két ügyet egyesítette minthogy midkettő egy bűnesetre, a Méliusz-téri rablógyilkosságra vonatkozott.

Tegnapelőtt, 23-án nyomban Sóvágó semmiségi panaszának elutasítása után foglalkozott a Kuria Nyiri és Szombati ügyében benyújtott semmiségi panaszokkal. A Kuria ebben az ügyben is elutasította a semmiségi panaszokat és helyben hagyta az elsőbíróság ítéletét.

Tizennyolc éves gyilkos.

Gyilkosság Mikepércsen.

Egy elvetemült suhanc büntette.

— Esküdtzéki főtárgyalás. —

— május 25.

(Saját tudósítónktól.) Egy elvetemült suhanc állott ma a debreceni esküdtbíróóság előtt, gyilkosság büntetvével vádolva. A bűnügy még a mult évbe nyúlik vissza. 1906. október 27-én történt Mikepércsen, az ottani „Rózsás“ koresma közelében. A koresmában mulatott a falu fütykösökkel és fustélyokkal felszerelt „színe virága“. Ott mulatott a többek között Botos András 18 éves legényember is, aki pár óranegyeddél későbbben már agyonütötte a koresmától pár száz lépésnyire végtelenül csekély okból, egy szerencsétlen, reá nézve teljesen idegen öreg embert.

A gyilkos legény lelkülete fölötté különös. Ontudatának teljesen birtokában van és mégis vannak pillanatai, percei, mikor az elmezavar benyomását teszi a szemlélőre. A tárgyaláson is nagyvön idegesen viselkedett, néha hangja a belső indulattól a dühösségig volt csigázva, úgy hogy az elnöknek több ízben nyugalomra kellett inteni.

Az áldozat egy 58 éves öreg mikepércsi ember, Kovács Sándornak hívják. Kovács Sándor október 27-én, este a Rózsas-koresmában tartózkodott Martika Istvánnal. Ez utóbbi széles jó kedvében táncolni kezdett és tánc közben botjával hadonázva, a Botosék kompániájának valamelyik tagját véletlenül megütötte.

Ez annyira felbőszítette Botost, hogy mikor később a koresma mellett találkozott Kovács Sándorral azt tévedésből a duhajkodó Mantikának nézvé, ezzel a szóval

— Te vagy az a hires — a kezében levő botjával leütötte. A szerencsétlen ember az ütés következtében a földre bukott, később felemelkedett, de ekkor újabb hatalmas ütés érte, amelynek következtében meghalt.

A holttestet másnap reggel találták meg és a csendőrség széleskörű nyomozást, melynek nyomán csakhamar elfogták a tettest, Botos András személyében, kit ma az ügyész-ség szándékos emberölés kísérletének büntette miatt állított az esküdtbíróóság elé.

A tárgyaláson Dr. Oláh Miklós elnökölt. Szavazóbírák Tóby István, Kondor Zsigmond. A vádat Leitner Emil, a védelmet Dr. Gulácsi Sándor látta el. Rendes esküdtek lettek: Hauer Bertalan, Hajj Károly, Kerekes László, Lám Sándor, Majer János, Rajzó Miklós, Retezár Kristóf, Schmidt Kálmán, Strázsy Géza, Szőke Ferenc, Szőlősi Ferenc, Zelenka Sámuel. Pótesküdt: Des Combes Henrik.

Kevéssel kilenc óra után nyitotta meg az elnök a tárgyalást. Legelőször is a vád-

lottat hallgatták ki. A vádlott vallomásában beismerte, hogy megütötte a sértettet, de önvédelemből tette, mert a koresma előtt Kovács Sándor megtámadta.

Egész sereg tanut hallgattak azután ki, ezek azonban a vádlott állításait nem mindenben igazolták.

Az orvosszakértők meghallgatása után a vád- és védőbeszédre került a sor, mely után az esküdtek verdiktje alapján a törvényt alkalmazó bíróság, Botos Andrást, a 18 éves gyilkost **egy évi és hat hónapi börtönre ítélte, jogerősen.**

Színház.

* **A Zilahy-pár Debrecenben.** Zilahy Gyula, a debreceni színház igazgatója, ma Debrecenbe érkezik s holnap részt vesz a Thaly-ünnepélyen, melyen a színtársulatot fogja képviselni. Zilahyné S. Vilma szintén Debrecenbe érkezik s énekelni fog a jótékony nőegylet nagyerdei ünnepélyén.

* **A debreceni társulat Nyiregyházán.** Zilahy igazgató debreceni társulata a legnagyobb partfogásban részesül Nyiregyházán, ahol folytonos zsufoolt házak előtt tartja előadásait. A műsor csupa ujdonságokból áll, melyeknek összevágó, fényes kiállítású előadásaival a társulat teljesen meghódította a közönséget. — Eddig színre kerültek: Gül baba, Koldus gróf, Csere-lányok, Milliárdos kisasszony, Két Hipolit és Vig özvegy operettek, mely utóbbiban különösen Zilahynét ünnepelte a közönség, a drámai személyzet a Déryné ifjasszony, Tökéletes feleség, Serlok Holmes és Ördög stb. című darabokban aratott fényes erkölcsi sikereket. — A társulat csak rövid ideig marad Nyiregyházán és két havi szünet után Máramarosszigeten kezdi meg a működést.

**LEGSZEBB KALAPOK
FEKETENEL**

Kecskeméty Győző nyomában.

Fekete detektív szimata.

Hajsza Kisázsiaig.

— május 24.

Egy volt budapesti detektív, **Fekete József**, aki egyike volt a detektívtestület legügyesebb tagjainak, mint báró Craigher Dénes házgondnoka sikkasztást követett el s a büntetés elől megszökött. Egy magyar ember most pünkösztkor egy perai sörházban találkozott vele.

Javában beszélgettek, amikor a sörház előtt egy gyönyörű, hatvan lóerejű automobil állott meg, amelyen egy fiatal ember, egy idősebb ur és egy fiatal nő ültek. Az automobilt vastag porrtég fedte.

A chauffeur leugrott és egy pohár sört vitt ki a nőnek. Mikor az üres pohárral visszatért, Fekete megismerte a fiatal ember arcát. Fölugrott az asztal mellől, az utcára rohant, de a gépkocsi akkor már megindult s nem lehetett többé utólni a robogó gépet. Nagyot káromkodva ült vissza helyére.

— Nem ismerte ön Kecskeméthyt, a milliós sikkasztót? — mondta magyar ismerősének. Ez volt az! Már kétszer szaladt el az orrom előtt, Egyszer a bagdad—bascho-rai (Kis-Ázsia) uton találkoztam vele. Akkor beszéltem is. Ő akkor is automobilon ült, de francia gyártmányú Mercedes-gépen, én pedig teveháton. Akkor vizet adtunk neki s ő nevémen szállított, de abban a pillanatban el is indult az ördög kocsija s én csak a nagy porfelhőbeámultam. Fekete nagyon izgatottnak látszott és így szólt:

— Most az egyszer még kisiklott kezeim közül, de ha még egyszer a szemem elé ke-

rül, „beütöm!” Ez még kötelességem most is. Ha másképpen nem lehet, belelövök a pneumatikba és akkor megáll a kocsi. Fekete azt állítja, hogy Kecskeméthy valahol ezen a vidéken tartózkodik, esetleg Kis-Azsiában. Fekete kitűnően van értesülve az összes magyarországi és budapesti dolgokról. Különben egy olasz ember — egy nő, meg a gyár igazgatója, ki szintén magyar állampolgár — adoptálta s így most már Fekete-Delvecchio a neve, Magyarországra azonban nem akar jönni. Szégyeli magát. Azt mondja, nagy bánata van, hogy elvesztette detektív állását, amelyet nagyon szeretett. Az örökös utazást már megunta és legközelebb önálló üzletet rendez be Romániában.

Az ékszerkereskedő gyilkosa szabadról.

Petró Gyuláné kiszabadult.

— május 25.

(Saját tudósítónktól.) Óriási nyári szenzációt okozott öt esztendővel az a gyilkosság, amelyet egy asszony, Petró Gyuláné hajtott végre egy öreg, házaló ékszerészen, Erdei Sándoron.

Erdei ugyanis azzal foglalkozott, hogy részletre árusított ékszereket, kisebb jövedelmű embereknek. Így adott el ékszert Petró Gyulánénak is, aki férjétől megkapta minden hónap elsején az Erdeinek fizetendő összeget.

1902. július elsején is odajött az öreg ékszerkereskedő Petróékhoz, de pénz már nem volt a házban. Petróné még a szobaurának a ruháját is elzálogosította, de azt is másra használván föl, nem volt módjában az ékszerért járó részletet megfizetni.

Amikor Erdei kérte a pénzt, az asszony dulakodott vele, aminek a vége az lett, hogy az asszony agyonfojtotta hitelezőjét. A hullát azután fejszével darabolta szét, egy gyerekkocsiba tette és egy tiszta-utcai üres telepre helyezte.

Az asszony bűnét hamarosan kiderítette a rendőrség. A törvény pedig hat esztendei fogságot mért rá, amit Márianosztrán töltött Petróné.

Most, hogy jó magaviseletet tanusított a fogságban, Petróné ideiglenesen szabadrólra helyezték.

Ma délelőtt tíz órakor jelentkezett az asszony a rendőrségi nyilvántartási osztályon. Elmondta, hogy visszamegy férjéhez, Petró Gyulához, aki jóra való asztalosmester és a Ranolder-utca 14. számú házban lakik albérletben. Gyermekai Gábor és Boriska az asszony szüleinél vannak Felső-Szluhán. A férje visszafogadja az asszonyt, aki különben takarékos nő volt és hűséggel viseltetett iránta.

Néhány napig marad Petróné a fővárosban. Azután szüleihez megy és elhossa két gyermekét a fővárosba.

Petrónén egy csöppet sem látszik meg, hogy fegyházi levegőn élt közel öt esztendőig. Piros pozsgás arcáról és megömbölyödött termetéről azt kellene következtetni, hogy valamelyik falun volt üdülésre.

Hírek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... lépéső-folyosóján. Telefon 412 ...

A kamara és az asztalos sztrájk.

A sztrájk ügyek fejleményei.

Remény van arra, hogy a sztrájk megszűnik.

— május 25.

(Saját tudósítónktól.) Az immár nem kevesebb mint tizenkét hét óta mindkétrészről változatlan kitartással folyó asztalos sztrájkban hosszú idő óta, végre ma örvendetes fejleményről számolhatunk be.

Ugyanis a sok meddő hatósági kísérlet után most a debreceni kereskedelmi és iparkamara vette kezébe az ügyet és megkísérelte a harcban álló felek kibékítését és a fennálló ellentétek elsimítását.

Ez irányban már tegnap délután értekezlet volt a kamara kis tanácstermében. Az értekezleten megjelent a kamara vezetősége, az iparhatóság részéről Vetésy Béla rendőrfogalmazó, az ipartestülettől dr. Tóth Kálmán, valamint megjelentek a nagyobb debreceni asztalos ipartelepek tulajdonosai, mint Killer Ede, Tóth István, Harsányi István, Vojta Géza stb.

Az értekezleten élénk eszmecsere indult meg a sztrájk egyes frázisairól. A tanácskozások eredményeképp az értekezlet megállapította, hogy a sztrájkban álló munkások és a munkaadók között nem állnak fenn oly nagy ellentétek, hogy a békítést minden eredmény reménye nélkül meg ne lehetne kísérteni.

E határozathoz képest elhatározta az értekezlet, hogy holnap délután a kamara tanács termében a sztrájkoló munkások kiküldöttének bevonásával megkezdik a békéltetési tárgyalásokat. E tárgyalásra hivatalosak lesznek a mesterek, az ipartestület, az iparhatóság, melyek mindannyian képviseltetik magukat kiküldötteikkel.

Hisszük, hogy ezen tárgyalások eredményel járnak már csak azért is, mert a hosszú harc kimerítette mindkét félt.

— **Debreceni tanárok Kolozsvárt.**

Az Országos Református Tanáregyesület közgyűlése, Dóczy Imre elnöklése mellett tegnap vette kezdetét Kolozsvárott. Az közgyűlés Karai Sándor debreceni főgimnáziumi igazgató indítványára elhatározta, hogy a felekezeti tanárok fizetésrendezése érdekében feliratot intéz a közoktatásügyi kormányhoz.

— **Ujabb vendégek a Bocskay-ünnepen.** A Bocskay-ünnepen való részvételüket, illetőleg több kiküldöttel való képviseltetésüket tegnap Komárom sz. kir. város, Bácsbodrog vármegye s a debreceni Csokonai-kör jelentették be Kovács Gyula alispánnak. Bejelentették továbbá részvételüket Rákosi Viktor orsz. képviselő s Uhlarik Béla deb-

receni máv. üzletvezető. A Bocskay-szobor-bizottság ma délelőtt a megyeházán ülést tart.

— **A Hortobágy gyékénytermése.**

A hortobágyi nagyhid melletti mocsáros részen az idén különösen jó gyékénytermése lesz a városnak. Nádudvar község főjegzője tegnap ajánlatot tett a tanácsnak a kitermelendő összes gyékényanyag megvételére nézve. A tanács megbízta Király Gyula tanácsnokot, hogy közölje Nádudvar községgel az eladási feltételeket s tartson a község kiküldöttjével helyszíni tárgyalást.

— **Sertésorbánc Ujvárosban.** Balmazujvárosban veszedelmes mértékben lépett fel a sertésorbánc, miért is a hatóság megtette a szükséges ovintézkedéseket. Balmazujvárosról a sertéseknek elszállítását letiltották.

— **A sáskairtás megtekintése.**

A sáskairtásnál érdekelt területek hatóságai sorra vizsgálják felül az irtási munkálatokat. Tegnap Kovács Gyula alispán járt künn a nádudvari határban, kedden pedig a város képviselőjében Király Gyula gazdasági tanácsnok tart szemlét a munkálatok felett. A sáskairtás első három napja a beérkező jelentések szerint akadálytalanul s látható eredménnyel folyt le.

— **Tejhamisítás Debrecenben.** Szemben Weinstein Jakab tejkereskedőnek a tegnapi lapokban megjelent nyilatkozatával kijelentjük, hogy ellene a rendőrség bünygi osztályánál 1710 k. h. — 907. iktatási szám alatt tejhamisítás miatt eljárás folyik. Hasonló eljárás folyt ellene a múlt 1906-ik évben 3515—906 szám alatt a mikor is tejhamisításért megbüntették.

— **A szerelő bünei.** Juhász Antal munkanélküli szerelő a javíthatatlan gazemberek közé tartozik. Ezelőtt pár hónappal, nyílt utcán megtámadta Herczeg János tanító feleségét és elrabolta a nála levő esomagot. Ezen bűnéért a bünyenyítő hatóság egy hónapi fogságra ítélte. Alig, hogy kiszabadult börtönéből Juhász Antal, már is újabb büntetést gondolt. Az elmúlt napokban behatolt a Tizenháromváros-utca 13. szám alá és onnan egy értékes kerékpárt ellopott. A kerékpár tulajdonosának feljelentésére a rendőrség részéről Dobos rendőrbiztos nyomozott az addig ismeretlen tolvaj után, kit végre tegnap Juhász Antal személyében Sámsonban elfogott. A kerékpárt elzalogosította Juhász és a pénzt pedig elitta. Dobos rendőrbiztos még tegnap a bünygyosztályra kísértette Juhászt, kit ma kihallgatása után át fogják adni az ügyészségnek.

— **Eszterházy Pál fogadása.**

Megirtuk, hogy Eszterházy Pál gróf debreceni huszárhadnagy minő fogadást kötött pár nappal ezelőtt. A gróf meg is nyerte a fogadást: bár váltott lóval s egy óra öt pernyi késéssel, de beérkezett három nap alatt a fővárosba. A négyes fogat csütörtökön este kilenc óra öt perckor futott be a külső Rákóczi-utra, honnan az urkocsis gróf s kísérelője, Kállay Tamás gróf az Eszterházy-palotába hajtottak, innen pedig átöltözködés után a Nemzeti Kaszinóba, ahol ovációkkal fogadták őket. A gróf 4000 koronát nyert a fogadásban. A bravurra nekünk is az a megjegyzésünk, amit egy fővárosi lap a hajdusági paraszt szájába ad: — Nem igen értem én a goróf urat, de még a fogadást sem. Felülök a vonatra s öt óra alatt fenn vagyok Pesten.

— **Utazás egy pénzküldemény körül.** Tar József pénzeslevélhordónak a múlt napokban egy 36 koronás pénzküldeményt kellett volna kézbesítenie Leitner Adolf Simonffy-utca 1. szám alatti kereskedőnek.

Tar azonban tévedésből a Simonffy-utca 31. szám alá, a Berger-családnak kézbesítette, amelynek egyik tagja át is vette a küldeményt. A postás aztán később észrevette tévedését és felkereste Bergeréket. Berger Márton ekkor kijelentette, hogy az egész dologról nem tud semmit, de majd utána néz, hogy ki vette át. Miután ez mindeztől nem következett be és pénzét a postás még mindig nem kapta vissza, feljelentést tett a rendőrségen, mely megindította az eljárást.

— **Sarkady Vilmos társulata** A Bika helyiségben egészen új és változatos műsor mellett tartja előadásait tegnap lépett fel először a híres Angelo harmas akrobata csoport szép mutatványával. A kis Littleosca mint angol táncosnő új bohózat a közönséget igen mulatja. Darling és Dornis kettős angol ének és táncával Sarkadi elmés Coupléival nagy hatást érnek el. Ma egészen új műsor.

— **Debreceni vasutasok a vasutas törvények ellen** A debreceni vasuti munkások tegnap este a „Korona” dísztermében nagy érdeklődés mellett gyűlést tartottak, amelyen tiltakozásuknak adtak kifejezést a vasutas törvények egyes szerintük sérelmes szakaszait és pontjait illetőleg. A gyűlés vezérszónoka Vágó Béla szociáldemokrata párttitkár volt. Beszédében élesen kikelt a vasutas javaslatok ellen. Végül egy határozati javaslatot fogadtak el, melyben kéri a kormányt, hogy a szerintük sérelmes részeket a munkások érdekeinek megfelelően alakítsák át. A határozati javaslatot megküldik az országgyűlésnek. A gyűlésre a rendőrség is kivonult Bardócz András rendőrbiztos vezénylete alatt, azonban semmiféle komolyabb beavatkozásra nem volt szükség. A gyűlés nyugodt mederben folyt le.

— **Thaly Kálmán ünnepléséhez.** A Rákóczi korabeli kuruc bandérium, amely a fejedelem temetésén a színpompás menetben is a legnagyobb feltűnést keltette és az összes fővárosi lapok szerint a legfestőbb megjelenésű volt a menetben, ma délután az epreskertben fényképező gép elé kerül. Letzter József, aki a bandérium ruházatát és felszerelését tervezte, készít külön lovasképeket a bandérium minden egyes tagjáról, amelyből egy az egész csapatot ábrázoló nagy kép fog készülni. Ezen a képen szerepelni fog a város ötfogata is. A városháza udvarán ma állítják fel azt az óriási emelvényt, amely több mint 300 emberre van tervezve a díszközgyűlés tagjainak fényképezése fog azon megtörténni Thaly Kálmánnal és a vendégekkel. A felvétel a közgyűlés berekesztésekor fog megtörténni Letzter József által.

— **Lőkötő cigányok.** A balmazújvárosi csendőrség jelentette a középonti főszolgabíróságnak, hogy sikerült nyakonsipnie négy cigányt, kik egy berettyóújfalusi gazdának 540 koronát érő két lovát elkötötték. A cigányokat behozták a debreceni törvényszék fogházába.

— **A tulzsfolt kisvona.** Megszokta a város közönsége, hogy vásár és ünnepnapok kivételével a kisvona kocsijai csaknem üresen robognak az állomástól a Nagyerdőig és vissza. Néhány nap óta azonban még a késő esti órákban közlekedő vonatok is zsufolva vannak. A nagyforgalmat a Nagyerdőn levő Suchán-féle Edison-színház lendítette fel. Az esti előadások, amelyek vetekednek a világvárosok ilyenmü színházainak látnivalóival, nagy közönséget vonzanak a Nagyerdőre. Minden előadás nem csupán szórakoztat, hanem szemléltetően tanít, gyönyörködtet. Különösen igen érde-

kesek az élet után készült képek, amelyek szemnek, szívnek és léleknek egyaránt élvezetesekek.

— **Debreceni tornászok Eperjesen.** A debreceni róm. kath. főgimnázium ifjúságának válogatott tornászcsapata, Strifler Ferenc tornatanító vezetése mellett tegnap Eperjesre utazott, hol a ma kezdődő kerületi versenyen négy más középiskola csapatával mérkőzik meg.

— **Magyar név.** Liebmann Ferenc hajdunádudvari illetőségű, hajduszoboszló lakos s kiskoru Gyula, Anna, Jenő, Vilmos Margit s Béla nevű gyermekei belügyminiszteri engedéllyel Lovász-ra magyarosították nevüket.

Kutyaszájkosarak, nyakszizjak, korbácsok, vezető szizjak és ostornyelek Mentze áruházában Kossuth-utca 4.

Ha szépet és olcsót akarunk vásárolni, bizalommal keressük fel Mentze áruházát, Kossuth-utca 4. szám alatt.

x Tennis Rakettek, labdák és cipők hölgyek és urak részére nagy választékban Békés Lajosnál.

Távirat és telefon.

Apponyi Bécsben.

Budapest, május 24. Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter ma este innen a 7 órai gyorsvonattal Bécsbe utazott. A kultuszminiszter magával vitte a Ház által már megszavazott tanítói törvényjavaslatot, melyet a király holnap fog szentesíteni.

A képviselőház üléséhez.

Budapest, május 24. Mezőssy államtitkér beszéde után Mezőffy Vilmos szólalt meg fel személyes kérdésben s ezzel az ülés véget ért.

Az igazságügyi bizottság ülése.

Budapest, május 24. A képviselőház igazságügyi bizottsága ma vette folytatolagos tárgyalás alá a vasuti törvényjavaslatot. A bizottság elhatározta, hogy a vasutasok politikai magatartásáról szóló szakaszt enyhíteni fogja. A tárgyalást hétfőn folytatják.

Lemondott a máv. igazgatója.

Budapest, május 24. A „Nap” mai hire szerint Ludwigh Gyula az államvasutak igazgatója leköszönt állásáról. Utódjául Kossuth Lajos Tivadart és Kotányi Zsigmondot emlegetik.

A koalíció értekezlete

Budapest, május 24. A koalizált pártok ma esti értekezletén immár részleteiben is elfogadta a cselédtörvényjavaslatot.

Öngyilkos urleány.

Budapest, május 24. Fehér Gusztáv államvasuti főtiszt 17 éves Gizella nevű leánya ma este szerelmi bánatában véget vetett életének.

Eszterházy gróf bravurja.

Budapest, május 24. Egy újságíró ma meginterjúvolta Kállay Tamás képviselőt, aki tudvalevően az urlovas gróf utitársa volt. Kállay képviselő azzal a sok hírlapi közleménnyel szemben kijelentette, hogy Eszterházy gróf a három napos utat tényleg fogadásból tette meg. 4000 koronával szemben 16.000 koronában fogadott s jóllehet, az uton 28 nagyobb akadályt kellett leküzdenie, a fogadást mégis megnyerte. — A gróf a gummikerekű kocsit mindvégig maga hajtotta s az utat sokkal könnyebbnek gondolta, mint a milyen az tényleg volt.

Meggyilkolt mérnök.

Lodz, május 24. Ma délután több rabló megtámadta nyílt utcán Rosenfeld Dávid mérnök és gyárigazgatót s több törsturással megölte.

Elítelt rablógyilkos.

Komárom, május 24. Az esküdtbíróság verdiktje alapján a törvényszék ma öt napi tárgyalás után életfogytiglani fegyházra ítélte Óváry Lajos rablógyilkost. Az ügyész, aki kötél általi haláltételt kimondását kérte felebezést jelentett be.

Az osztrák választások eredménye.

Bécs, május 24. A pártok számaránya a tegnapi pótválasztás után így alakult: Szociáldemokrata 82, keresztény szociálista 88, német haladóparti 14, német néppárti 26, szabad nagynémet párti 18, német agrárius 18, ó-klerikális 30. A szabadelvű bolek Galicia nélkül az új Reichsratban 239 taggal lesz képviselve. — A német a javaslatban előre látott 233 helyett 232 tagból fog állani, mert Bukovinában a cionista jelölt egy román nemzetiségivel szemben elbukott.

A kitiltott újságíró ügye.

Budapest, május 24. Schächter orosz újságíró, akit az egyik határrendőrség tudvalevően kiiltott Magyarország területéről, Andrassy Gyula gróf belügyminiszter ma délután kihallgatáson fogadta az újságíró. A belügyminiszter megígérte Schächternek, aki két országos képviselő társaságában volt az audiencián, hogy a kitiltó ítéletet meg fogja semmisíttetni.

Az oroszországi események.

Péttervár, május 24. A birodalmi tanács táviratot intézett a cárhoz a kormány 20-iki nyilatkozata alapján, amelyben a cárt ellen tervezett merényletről értesítette a házat és a cárt a tanács táviratára a következőleg válaszolt: Szívvel köszönöm a birodalmi tanács érzelmeinek kifejezését. Megvagyok győződve, hogy minden törekvésben és munkámban hűséges és szilárd támogatót bírok benne. Ami pedig az én életemet illeti, nem drága az nekem, ha Oroszország dicsőségben, békében és sikerben boldogan él.

Kiadja: a „Debreczen” Hirlapkiadó Vállalat Részvénytársaság.

TOURISTA INGEK
4 ÉS 5
KORONA
FEKETÉNÉL

László Zsigmond állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Fogatosított helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-
ojsásokat, heréléseket, tu-
berkulinozási eljárásokat,
állatbiztosításokat, állat-
állományok rendszeres
évi felügyeletét, kosmeti-
kai operációkat.

Debrecen, Csapó-u. 30.

Az 1904. évi St.-Louisi világ-
kiállításon „Grand Prix“.

Jobban tisztít, mint minden
más fémtisztítószer

HÁLA

készítet engem, hogy minden tüdő- és torokbajban szenvedéssel szívesen és díjtalanul közöljem, mily módon szabadult most már tanító fiam egy egyszerű, olcsó és hatásos termék által hosszadalmas szenvedésétől.

H. Baumgartl, Gastwirt in Neudek bei Karlsruhe.

A

Suchán-féle

„Edison“ villamos-színházban a
Nagyerdőn

(régii koresolyapálya) külön e célra épített óriási kényelmesen berendezett helyiségében ma és mindennap délután 4 órától este 8-ig rendkívül gazdag és óránként változatos új műsorral lesznek előadások.

Remek látványosságok!

Tiszta rezgés nélküli új képek mindennap érkeznek ujdonságok! Olesó helyárok:

I-ső rendű 50 fillér, II. rendű 30 fill.,
III. rendű 30 fillér.

A n. közönség szíves látogatását kéri

Suchán Rezső

tulajdonos.

Izléses és tartós kivitelű

Cim feliratokat,

festményeket, mázolásokat,
szoba-kárpitozásokat, szobafestéseket készít

Zelinger Ede

Debreczen, Darabos-utca 16. sz.

Donogán és Somossy

céghez Debreczen, Kistemplombazár

megerkeztek a tavaszi divat

gyönyörű ujdonságai!!

Zsolnai és brassói szövetek.

Angol és Francia divatkelmék.

Bluz selymek. Napernyők. Övek.

Menyasszonyi kelengye. — Kész fehérnemű.

Óriási szőnyegraktár

RÁCZ HERMAN

„ANGYAL“

drogueria-üzlete ●●●

Debrecen Piacz-utca 42. szám, szemben a Hungária kávéházzal, ajánlja
a legmegbízhatóbb minőségben tartott háztartási cikkeit.

Padlólackok Parquette-fényesítők Linoleumlackok

különböző színekben.

„CHRYSANTOLIN“

a legmegbízhatóbb poloska- és rovarirtó szer, mert felülmúlja az összes eddig létező
szereket.

Réztisztító folyadék és pomádék. Ezüsttisztító szappanok, folyékony Aranyozók
különböző színekben.

„TABACCÓ“ és különböző molyporok!

APRÓ HIRDETÉSEK

Dija: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.
Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.
Apró hirdetések előre fizetendők.

Egy házmaster, nős, a házhoz, egy másik házmaster, nős a kertben, egy bejáróné vagy takarítóné és egy fiugyerek hetesnek felvétetik Arany János-utca 59. sz. a. 447

Permetezéshez legelőkétesebb és legolcsóbb az ország-szerte elősmert legjobb 10 versenyen első díjjal kitüntetett a Veréb István által Debrecen, I. Szappanos-utca 10. sz. alatt gyártott pót szabadalmazott „S u g á r” permetező. Permetezőket tökéletes javítás és átalakítás végett elfogadok. Árjegyzék ingyen, bérmentve. 418

Eladó granat-fák Darabos-utca 26. sz. alatt.

Marczali legujabb kor tört.

diszkótésben, uj, 8 forint

50 kr. helyett csak

5 forint

Harmathy

könyvüzletében 52

Füvészkert-utca 14.

Telefon 374.

Könyvjegyzék ingyen.

„VERGÉ” egészségi szivarkahüvely különlegességek olcsón kaphatók.

Villamos világítás,

Telefon 168

villámhárítók, villamos házi csengők, házi- és magán telefonok, berendezések és javítások. Évi jókarban tartási bérlet. Szakszerűen és olcsón mindenféle villamos felszerelési anyagok, gyógyászati műszerek és kerékpár alkatrészek raktára. Készít és javít a legkomplikáltabb munkákat. 126

FÖLDVÁRI L.,

„Debreceni Első Elektrotechnikai vállalat.” Kossuth-utca 1.

Postakönyveket félárban lehet venni a kiadóhivatalban.

Lapelárusítók, fiuk, asszonyok, férfiak újságárusításra felvétetnek a „DEBRECZEN” kiadóhivatalában Arany János-utca 2. szám.

14—16 éves

kifutó fiuk havi fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban: Arany János-utca 2-ik szám, (Hungária kávéház).

Napernyők

óriási választékban
és feltűnő

olcsó árak mellett

Bosznay J. és Társa

divatáruházába

Debreczen, Kossuth-utca 5.

A cégünknel vásárolt ernyők huzatát, ha egy vagy két év alatt elszakad, teljesen díjtalanul ujonnan behuzatjuk

Köszvény!

ellen ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja és rendelni betegjeinek a híres

Király-balzsamot

az egész világon ismert legjobb gyógyszer. egy nagy üveg 2 K. Vidékre egy üveg 2 k. 65 f., 3 üveg 6 k. 65 f. bérmentve utánvétell.

Egyedüli készítő
Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerész
Debreczen.

11
Çsuz!

SZÖNYEGEK

jutta, spárta, hollandi, kildemünster, tapasztry, veloux, futó- és szalonszőnyegek minden nagyságban, torontáli szőnyegek, díványterítők, — butorszövetek és creppok, vialszkos vászon

legolcsóbb szabott árban.

Ágy- és asztalterítők
szövet- és csipkefüggönyök, stórok

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,
Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.

VÁSZON ÁRU

fehéreneműek, valamint sifonok és paplanlepedő-vásznak, virágos és csikos csinvatok, damaszt étkező- és aszúr kávésterítők, damaszt- és frottir törölközők, töröl-kendők, és nankingok, valamint kész női fehéreneműek és paplanok a

legolcsóbb szabott árban.

Női ruha divatvásznakból
mintákat kívánatra készséggel küldünk.

MOSÓ ÁRUK

női ruhákra, budai kékfestő voálók, osmanosi savannak, judish foulárd, Batist, Atlas, Satin. 120 cm. széles sima szines francia batistok, angol zefirek, szerb vásznak

legolcsóbb szabott árban.

Kész női ruhák és bluzok

himzett batistban, vászonban és pongés selyemben

KÉSZ FEHÉRNEMŰEK

vászon, sifon és batist női ingek, nadrágok, háló köntösök és alsó szoknyák, sima és himzett kész ágyhuzatok, selyem, lüster és cloth alsó szoknyák, karton, kasmir és selyem paplanok, matrácok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatszembekendők

BRASSÓI SZÖVET

férfi és gyermek ruhákra, valamint angol férfi ruhaszövetek, tennis kelmék, nyári mosó szövetek, hozzávaló bélésaruk, turista ingek

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ruhaszövet.

Mintákat kívánatra készséggel küldünk.

Napernyők!

francia P. D. jegyű fűzők, arozfátyol, divatvők, csipke- és selyemsálók, batiszt- és csipkegallérok, nyakkendők, kezttyük, gyöngy- és bőr divattáskák, csipke-, szalag-, selymekendők

legolcsóbb szabott árban.

Harisnyák nők, férfiak
gyermekerek részére állandó nagy választékban

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,
Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.